

რედაქცია

გადაცემის პრინციპები თვ. ავ. მუხრანის სას. ლეონი კლუბის ქვემოთ.

ხელის-მოწერა

მიღება ტვილისში „დროების“ რედაქციაში, ქუჩა... ვილჰელმის წიგნის მაღაზიაში, გარეუბნის მცხოვრებთა... არსებ. В Тифлисе, въ редакцію „Д р о б а“.

„დროების“ ფასი:

თველ. ხელის... 9 მან. ხმის თვის... 3 მან. მისხსთვის... 5 მან. ერთი თვის... 1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ-ღამე ორშაბათს გარდა

ფასი განსხვავებისა

დიდის ხარისხით, ასოზე ერთი კაპიტალი, მხოლოდ ერთ... სტრატეგიაზე და კაპიტალი... თუ ხაზითაა მოთხოვნილი, ტვილისში... და შემოკლებულ დასაბუთებულ გამოცემებში წარადგინოს... დაუბრუნებელი წარდგინება ფონით ვერ დაუბრუნებს... გატანისა და კარგად... ზუსტად და სხვა... ქუთაისში განსხვავება... ვილჰელმის წიგნის... დასაბუთება.

ტვილისში რედაქციაში, ვილჰელმის წიგნის...

თავადი გიორგი ილიას ძე ორბელიანი უმოჩინოდ სთხოვს ნათესაეთა და ნაცნობთა შობრძანდენ ხუთშაბათს, 28 აპრილს, ან-ჩისხატის ეკლესიაში, დილით 10 საათ., ორმოცის დღის შემდეგ განსვენებისა თავადის გრიგოლ დიმიტრის ძის ორბელიანისა, მიცვალებულის მოსახსენიებელს პანაშვიდზე.

გამგზავნი კამიტები ტვილისის გუბერნიის თავად-ახსნაურთა საზოგადოებისა, თანხმად ამ საზოგადოების წესდების ქეოთხე მუხრანისა, მოიწვევს საზოგადოებრივად ტფ. თავად-ახსნაურთა საადგილ-მამულთა ბანკის დამაარსებელ წევრთა და სხვათა შერთა, რომელთაც საზოგადოების სანარკებლად შეძრავთ კერძო საწევრო ფული. საზოგადოებრივად დანიშნულია 2 მაისს საღამოს სუთს საათზე, სათავად-ახსნაურთა სკოლის სადგომში, საფლავზე, ძველ ინსტიტუტის ქუჩაზე, ბაისდლოვის სასაფლაოში. განსახილველი საგნები არის: ამოწმება თავ-მჯდომარის ამხანაგისა და ერთი კამიტების წევრისა, განსილვა და დამტკიცება წლის ახგარიშისა და სეპტემბრისა მომავალი სამსწავლო წლისათვის. (3-3)

სახსოვარი მედალი აქვთ, მოწვეულ არიან მოსკოვს 18 მაისსათვის. გუშინ დიდის თავადის ვლადიმერ ალექსანდრეს ძის დასწრებით ლეიბ-გვარდიის ესენადერის ბოლშის კასან-ძების წინ აკურთხეს საღვთისა ლეიბ-გვარდიელებისაგან აგებული უაგვის-ტოვისა შეფის, განსვენებულის ხელმწიფის, ალექსანდრე II სახსოვრად. მატარინე მსლავრი. გაზ. „რუსის კურირის“ ცნობა, შესახებ უწესობისა ებრაელთა წინააღმდეგ ტყუილისა; არა თუ უწესობა—საშაშრო სმებიც არ ყოფილა.

დღიური

წარსულ პარასკევს სამსწავლო მზარას მზრუნველის, ბ. იანოვსკის ნებართვით საქალბო გემნაზის მექვე და მეშვიდე კლასების მოსწავლე ქალები დილის მატარებლით წასულან მცხეთას ძველი წმინდა ნაშთების სახანავად. შევლა ალაგების დათვლიერების შემდეგ, ქალებს გადაუხდებინებიათ პანაშვიდი წმ. ნინოს სახელით.

ტელეგრაფი („ნარდლოთ ტელეგრაფის სააგენტოს“) რუსეთიდან 25 აპრილს კატარბურლი. მოხუცი მხედარნი, რომელთაც 1812—1814 წელთა ომის

„დროების“ ფელტონი, 27 აპრილს.

ნაგვილი წიკარტი*)

(ი. ს. გოგუბაშვილის სტატიის გამო) ბ-ნი ზოგებაშვილი ამბობს, რომ პირველი საკითხავი წიგნი—ენის შესწავლას უნდა სდევნიდეს. თუ ეს აზრი ბ. ზოგებაშვილმა შემთხვევით, პოლემიკური წერილის დროს, არ ამოიკითხა ბენიამ და შეადგენს მის რწმუნებას და კუთვნილებას, მაშ რატომ არ იცავს მას თავის „ღედა ენაში“. უშინსკი, სასტიკი მიმდევარი ამ აზრისა, მაზედ, თუ რა გვარად უნდა დაიწყოს ბავშვი ენის სწავლება ანბანის შემდეგ, აი, რას ამბობს სხვათაშორის: „პირ-და-პირ გადასვლა ისეთ მოთხრობების კითხვაზედ, რომელთაც რაიმე აზრი აქვთ, ძნელია აგრეთვე. მოთხრობა ასე სტრიქონში იმდენს ჯაფას მოითხოვს პატარა მკითხველისაგან, რომ მისთვის დიდად საძნელია ჩახედოს წაკითხულის აზრს. ამას გარდა ბავშვი კითხვის დროს ხშირად ასცდება მართლ-კითხვას— ოსტატო დააყენებს, უსწორებს, და მოთხრობა, რაც

უნდა საინტერესო იყოს ბავშვისთვის, ვეღარ შეაქცევს მას, და ეხლა მხოლოდ მეხანაკურად კითხულობს. ბავში მისდევს ხმის ვარჯიშს, წარმოთქვამს სიტყვებს და თვით შინაარსზედ კი ყურადღებას არ აქცევს; და მაშასადამე პირველისავე გაკვეთილიდან იძენს მანე ჩვეულებას—იკითხოს გაუგებელად იგი, რასაც კითხულობს. (რუკ. № P. C. 51 სტრ.) ხედავთ, რას ამბობს ის კაცი, რომელსაც შეუგნია ბენის აზრი და გაუტარებია კიდევ თავის „Родное слово“-ში. ჩვენს პედაგოგს კი ეს მაღალ მნიშვნელოვანი სიტყვები გარდაუქცევია ფრაზად და ხმარობს მხოლოდ ენის დასაბრკელებლად. უშინსკის აზრით პირველი ანბანის შემდეგ საკითხავი წიგნი უნდა იწყობოდეს საგნების სახელებით, ძალიან ადვილი სიტყვებით, ერთობ მარტივი წინადადებებით, რომლებიც შესდგებიან სულ ან ორი და თუ გაჭირდა სამი სიტყვით. ბ. ზოგებაშვილს პირველსავე გვერდზედ თავის წიგნისა მოუქცევია ოცდაცხრა სტრიქონიანი ლექსი. მოდი ეხლა და პატარა ბავშვა, რომელიც ძლიერ-ძლიერ არჩევს ასოებს, გადაბუღბუღლოს ეს ლექსი, რასაკვირვე-

მართს მასწავლებელს წამოუთქვამს სიტყვა წმიდა ნინოს მოღვაწეობაზედ. შემდეგ ამისა, მოლოზნების წინამძღვარს მიუწვევია ქალები საუბრებზედ და საღამოთი ისევ უკან დაბრუნებულან. ძალები ძალიან კმაყოფილნი დარჩენილან ამ მოგზაურობით და ზოგიერთს განუზრახავს ამ მოგზაურობის აღწერა.

შველას და განსაკუთრებით ვისაც კი ჩვენს ძალაქში ქიხი მიინცა, ქვესკარვად ემანსოვრებათ ამ რამდენიმე თვის წინედ მოგონილი „ადრესის სტოლი“ რომელმანც არაერთი ქერიგობერი აატირა. ხშირად გვესმოდა ჩივილი სამ-სამ და ოთხ-ოთხ სართულიან სახლების პატრონთაგან რომ ახალი ღალა დაგვადესო, გვესმოდა ჩივილი იმათაგანაც, რომელთაც ცალ კედელ ჩამონგრეული ერთი ოთახის მიწით დახურული მგტი არა გაჩნდათ-რა, რომ დღეს შემომიმაწარდა „კალოლონი“ და სახლის გადასახადის თხოვნა დამიწყაო და რომ უარზედ დავექცინა ღამე ძველი კაბები გამოიყიდა და სხვა ბევრი ამ გვარები გვესმოდა. შემდეგ რამდენადაც გვანსოვს ამ ხალხის ოხერას მიიქცია ყურადღება ძალაქის ზამგობამ, შეაჩერა ფულების კრეფა მინამ უმაღლესს მთავრობიდან არ მოუყიდოდათ ახალი რამე განკარგულება. დღეს გვესმის, რომ მოწერილობა

მოსულა სენატიდან, მოისპოს ევადრესნი სტალიო. პრეციით რამდენად მართალია ეს ამბავი, მაგრამ თუ კი მართალი გამოდგა, დიალ, კარგი და პატიოსანი განკარგულება, რადგანაც ჩვენს უიმისრდაც უმეტეს ნაწილს სიღარიბისაგან შევიწროებულს ხალხს რალა ეს მართლა რომ სულ ახალი გარდასახალი ეტიერებო-

დღეს იქით, უეჭველია, ამ საგნისათვის ფულებს ვეღარ მოკრეფენ, მაგრამ რაც დღემდის მოაგროვეს ნეტა იმ ფულებს რას უზამენ? როგორც შევიტყუეთ 50,000 მანეთამდის არის მოკრეფილიო. დაუბრუნდებათ თუ არა ეს ფული ისევ ზოგ ღარიბ სახლის-პატრონთ?

ტვილისის თეატრის ანტრეპრენორს მთავარ-მმართველის განკარგულებით მიუღია სუბსიდიიდან (16,000 მანეთიდან) 6,000 მან. და კიდევაც წასულა ახალი დასის შესადგენად. ამბობენ ანტრეპრენორს სურს მოიწვიოს ორ გვარო: დასიო ერთი რუსული ოპერისა და მერე ოპერეტებისა ზამთარში ყოველ კვირაში სამჯერ იქნება ოპერის წარმოდგენა და სამჯერ ოპერეტებისაო.

როგორც შევიტყუეთ, ჩვენი ხელმწიფე იმპერატორის ვიერგენის კურთხე-

ლია, მგტი რა ღონე აქვს ბავშვა, უნდა დაისწავლოს და მერე დაისწავლოს ზებირად ეს ლექსი, მარამ რა უნდა უთხრათ იმ დასწავლას და იმ სწავლას, რომელთაგანაც პაწკია არსებას სისხლი უშრება და თავში ცარიელი სიტყვების მგტი არა ჩიება-რა. ეს უენიწნეა, რამდენადაც ჩვენ გვანსოვს „ბადაღმელმაც“ მისცა ბ. ზოგებაშვილს, მაგრამ, აბა, თუ მან შემდეგ გამოცემაში ამას ყური ათხოვია, რა ვახდებოდა ეს ვეება ლექსი უკან მოქცეულიყო და წიგნი იწყებოდეს იმ პატარა სტატიებით, რომლებიც მერე გვერდზედ არიან მოქცეულნი? არაფერი, სიკეთის მგტი. მაგრამ თამოყვარებამ რალა ქნას? მიღაც „ლილიზუტას“ რჩევით წიგნი შესწორდეს, სად გავიწილა?

საზოგადოდ წიგნი ისეა შედგენილი, რომ მას ენის კი არა, დიაქნური კითხვის შესწავლა აქვს სახეში. სულ სამიოდე ზღაპარი და რამდენიმე სასაუბროები, რომლებიც წიგნიში არიან აქა-იქ გაფანტულნი, თუ ეხმარებიან პირველ მიზანს, თორემ დაწინარჩენები პირ-და-პირ მერე მიზნისკენ არიან მიმართულნი. მაგალითებრ, რა აზრი უნდა გამოიტანოს ბავშვა

ცარიელი მეხანიკური კითხვის მგტი ამ გვარი ლექსებით:

„ვისაც მოუკლავს, ის მოჭკლავს ნადირსა შავი ტყისასა, ვისც დასკდა, იგი დასკდება გულ-და-გულ რაზმს მტრისასა.“
ან ეს ლექსი:
„შავს კლდეს შავი ყოჩანის ჩავს და ხაქსანება, ჩავს და ლეშით გაძღება, ამასკვლავ დაქსანება.“

ბავშვი ამისთანა ლექსების კითხვის დროს ეჭვი არ არის, სრულიად თავის პაწკია გონს ძალას არ ატანს. ის არც შეეკლდებ ფიქრობს იმ დროს, არც შეე ყოჩანზე და ატოკებს მხოლოდ ენას.

მაენი და ათასი ამათგარი წერილ-მანი ლექსები (მოსიყვარულე ამხანაგი, პატარა ქალის ნატერა, შაჰიო და ყაწვილი, ამომავალი მზე, მარდი და ბუღბუღი, და სხვ. და სხვ.) აჩვენენ ბავშვს მეხანიკურ კითხვას, რაიცა ყველამ ვიცით, რა სამწუხაროა და ზევით უშინსკის სიტყვებით კიდევ ხომ ცხადად დაინახეთ. მართლაც და, თუ ვინმე ყოფილ-

*) ის. „დროება“, № 82.

ვის დღეს ჩვენ ძალაქში გაიმართება სახალხო სეირნობა ორ ქარვასლაში: ომამშევისა და არწრუნისა. შესვლა ფასით იქმნება გიმნაზიების შევირდების სასარგებლოდ.

ჩვენ ძალიან გვიკვირს, რომ ჯერ ერთი ეს სახალხო დღეობა ქარვასლაში იმართება, იმის მაგიერ, რომ ბაღებში და ქუჩებში გაიმართდეს და მეორე — შესვლა ფასით იქმნება. ზეგონია, რომ იმ დღეს ხალხის ფასის გადახდებიან თვით ქალაქისათვის სათაკილო უნდა იყოს, რადგანაც ყველა რუსეთის ქალაქებში იმ დღეს ყველა ხარჯი ქალაქისა იქმნება.

* *

ამ დღებში ვნახეთ IX ტომი ბ. მარკოვის წიგნისა. „Живописная Россия“ ამ წიგნში უმეტესი ნაწილი ჩვენი მხრის აღწერას აქვს მონაწილეობილი. წიგნში ჩართულია სურათებიც, ზოგნი მეტის სინაძელით და ხელოვნურად აღსრულებული და ზოგთა კი ნაკლოვანებაცა აქვთ. სურათებ შორის არის ლაზარის სურათი ომარისა, ღარილის ხეობისა, გელათისა და ჩვენი ქვეყნის ხალხთა ტაბე ის.

* *

ამას წინაღ „დროება“-ში მოხსენიებული იყო რომ ზ. შიჭინაძე ბესიკის ლექსებს აგროვებს და ცალკე აპირებს გამოცემასა. ამხედ ბ. შიჭინაძე გვწერს:

„მა მესამე წელიწადია, რაც ვაგროვებ ავათოთო (იესო) შააშვილის ლექსებსა და ამ ხნის განმავლობაში შეჭკვრობე სულ ორმოცდაათ

ლექსამდის. მაგრამ დაჯერებით შეგიძლიან ვთქვათ, რომ ეს ლექსები ერთობ მცირე ნაწილს შეადგენენ ბესიკის ნაწერებისას. ბესიკის ნაწერებისა ერთი ვეება ტომი ყოფილა, და დაცულ იყო ბიორგი თუმანიშვილის ოჯახშია, რომელიც ამ საუკუნის დასაწყისს სცხოვრებდაო.

ბესიკმა ლექსების წერა, როგორც ისტორიულის მოთხრობიდან ვუწყით, 1756 წლიდან დაიწყო. ამის ლექსებში იმავე დროიდანვე სახალხო და სასიმღერო ლექსებად გაგრძელდა; ყოველს სუფრაზე ლხინში დამღერიდნ მათ. და ამის გამო, უეჭველი წარმოსადგენია, რომ ბესიკის ლექსები უნდა მოჭფენილიყო საქართველოს სხვადასხვა კუთხეებში და ეს ლექსები დღესაც იქმნება დაცული, რაისა გამო მიემართავენ და ესთხოვენ უმორჩილესადა მექანთ ბესიკის ლექსებისა ხელი მოგვიმართონ მათა აღსაბეჭდად. აგრეთვე იმედი გვაქვს, რომ ბესიკის ცხოვრების ცნობებსაც გვეცნობებენ, თუ ვინ რა იცის, რადგან მის ლექსთა გამოცემაში ჩართულ იქმნება მცირე ბიოგრაფიაც მისი.

1767 წელს ბესიკი განდევნილიყო მართლიდამ მეფის ირაკლის დის არშოიბის გამო და ამას გარდა ლათინთა ამბოხებისა გამოც. ბესიკი დაბოლოს ბერადაც შედგა და იმერეთში სცხოვრებდა სალომონ მეფის დროს. აქ იგი იყო სტამბის მართველადაც და მისი სახელი იმ დროს იმერეთში დაბეჭდილს წიგნებზედაც მოინსენიება. ამის გამო ზემო-ხსენებულთა შეიძლება შეადგინოს ვინმემ, თუნდ თითონ ბ. ზოგებაშიღმევე კარგი პატარა პირველი საკითხავი წიგნი.

ბარემე პირიკ კი, რომელსაც „დედა-ენა“ ისე უსაქმურობით გადაუფურცლავს, უთუოდ შენიშნავდა კიდევ ერთ დიდ უბედურობას. ეს პაწია არსებათათვის დანიშნული წიგნი ერთობ დიდია: დაუბოლოვებლის რომ იტყვიან, სწორედ ის არის. რომ არ შამრცხეეს, უნდა ვთქვა, რომ სწორედ ოთხი ან სამი შინისკის „Родное Слово“-ა ტოლა მანც იქნება. ძორფის „Малютка“-ათანა ხომ ათიკ გამოიჭრება. მერ აგვიხსნია, რა ჯაფრი ჰსჭირდა ბ. ზოგებაშიღმევე სკოლისა, ქართველ მასწავლებლისა და პაწია შავრდებისა, რომ ასეთი დაუბოლოვებელი ხათბალა გაუჩინა.

„დედა-ენა“ უთუოდ ერთ წელს უნდა გაიარონ ბავშვებმა. ნუ თუ ეს შესაძლებელია? ნუ თუ, რომელიმე მასწავლებელი გულს-ხელ დადებით იტყვის, რომ დღეში ერთი გაკვეთილი კი არა, ორიც რომ აძლიოს, შეიძლებოდეს ერთ წელს გაელო. იმ მხატვრისა არ იყოს, რომ ლომი გამოუსახავს და ქვეშ მოუწერია: ძალი არ გეგონოთო, მეც აქ უნდა ვსთქვა, რომ ელაპარაკებ გონიერულს გავლაზედ და ერთ წელს გათავებზედ, ისეთს სწავლაზედ, რომ

ლისვე თხოვით მიემართავენ განსაკუთრებით იმერთ ქართველთა.

იხედა, „შრომატ“ არ დასტოვებს ამ საქმეს უყურადღებოდ.

* *

მთი მრავალ საძაგლობათაგანი, რომელიც ჩვენ ძალაქსა სჭირს, არან ერთგვარი, ვითომ სასტუმროები, რომელნიც უფრო მიკიტანხანებს მოგვაგონებენ, სადაც ერთად შეერთებულა ათას-გვარი საძაგლობა და ბინძურობა. მა ვითომ სასტუმროები იზიდენ ხალხს და ჰყელეფენ იმ ქალების წყალობით, რომლებსაც „არჭიანკებს“ ეძახიან. თუმცა აღკრძალულია, არჭიანკებმა“ ხალხში ფული ითხოვონ, მაგრამ ყოველთვის ერთს რადასაც შესწხვლებენ და ნოტებით ჩამოუყლიან გალოთებულ ხალხს.

ამ გვარს სასტუმროებში ხშირად ცემა-ტყეპაც ასტყდება ხოლმე, რისიც მოწამე ვიყავით ჩვენ ამ დღებში „ლივადის“ სასტუმროს აკლამაში. ჯერ არს პოლიციამ მეტი ყურადღება იქონიოს ესეთ სასტუმროებზე, რომ „საქართველოს“ სასტუმროში მომხდარს ამბავს სხვაგანაც არ მიეცეს აღვილო.

„დროების“ კორმსკონდენსია

შორაპნის მაზრა, 19 აპრილს. დიდად არა სახარბიელო ხვედრი ერგო ჩვენს ქვა-გუნდას. მა ძვირფასი წყარო, განძი ჩვენის ქვეყნისა ამ რამოდენიმე წლის წინედ აკაკისაგან აღმოჩენილი თითქოს ამოდ რჩება და

გორიც მოითხოვება ჩვენ დროში, როდესაც მაგირდმა, რაც ზეპირად დასწავლა მისი მართლ-წერაც უნდა იცოდეს, ლექსების თავისი ვნით გადმოღებაც შეეძლოს, ყოველ სტატიას ჯერ მოკლე საუბარი შინაარსზედაც უნდა მიუძღოდეს, ისეთ სწავლაზედ, რომელიც მოითხოვს, რომ დღეში ბავშვს (მეტადრე პირველ დროში) სამი-ოთხი წინადადება შესწავლო და ხეირონად კი. თუ ეს მოთხოვნილებანი არ შესრულდებიან, ეს სხვა არის, მაშინ შეიძლება „დედა-ენა“, „ბუნების კანონი“ და ძალიან დარაშვილის წიგნიც ერთ წელს გათავდეს.

იქნება სტქვას ვინმემ განა რა დაჯინებაა, რომ უთუოდ ერთ წელს გათავდეს წიგნიო. წიგნი დიდიო, აიღეთ და ორ-სამ წელიწადს გათავეთო.

ამის მიქმელს ვუბახუბებთ, რომ შეუძლებელია ბავშვმა მთელი სწავლა „დედა-ენით“ დაასრულოს. პირველი და მეორე წელი ბავშვის სკოლაში ცხოვრებისა ისე განსხვავდებიან, როგორც ცა და დედა-მიწა. ამისათვის, რაც კარგი და სასარგებლო იყო პირველ წელში, ის მეორე წელში წყლის ნაყვას შეადგენს. მეორე საკითხავი წიგნი სულ სხვა პლანზედ უნდა იყოს აშენებული. ბ. ზოგებაშიღმევე კიდევ გვიხდება სიტყვის „ან კსმის“ ხმარება. ბ.

არაფერი შეგემატოს ლამის, თუმცა 1879 წლიდან მტკნდებულს — წარმოებენ მას.

პირველ შედგა ამისთანა სიმდიდრის წარმოებისათვის „იმერეთის ამხანაგობა“ და კიდევაც იწყეს მუშაობა. სანატრელად მიჰყავდათ საქმე, და შესაძლებელი იყო, უკეთეს მეთოქენი არ გამოჩენილიყვნენ, მართლაც დიდს სარგებლობას მოუტანდა ჩვენს შორაპნის მაზრას კერძოდ და საერთოდ მთელს ჩვენს მაზრასაც.

ხმა გავარდა ასეთს სიმდიდრეზედ მთელს მეროპაში; ამ ხმამ ვაცურა ოკეანები და თვით ამერიკამაც შეიტყო ეს ამბავი. ახვავდა კამპანიები და ერთი-მეორის დასწრებით გამომგზავრდენ ძაგასიისაკენ ჯობების დასასქელებლად. შეეცუათ მათ, რომ შორაპნის მაზრაში რძის მდინარენი ჩამორბიან, ოქრო და ვერცხლი სდულან და გადმოდიანო, მაგრამ ესეთი სიმდიდრისათვის ხელი არავის მოუკიდნიაო და სხვ...

ბავშვდეთ ერთ მშვენიერს დღეს, მოვიდა გაგვიტებული გასტურის კამპანია. დაუწყო ფინანსებს ფანტა-ფუნტი, ვინც კი გვებზედ შეხვდა ყველა იმედს აძლედა: „მე ვარ პირველი ამ საქმეში, ჩემია მთელი სიმდიდრე, მოიტა ფული და შენზედ გადმოვცემ ყოველივე ჩემს სიმართლესაო“. მართლც თანხმობას აცხადებდა და ფულსაც აძლედა. დაუწყო იმერეთის ამხანაგობას მეტოქეობა, დაიწყეს კერძონტერესების ქერა. მთი ლაპარაკობდა: მე ფინანსიანი ტუზი გახლავარ, თქვენ ჩემთან რა ხართ და მეორეც ცალსა

ბოგებაშიღმევე არ ესმის ანდაზების მნიშვნელობა, და, აი, რათა ანდაზებს ჩვენ ცხოვრებაში თავის დღეში ოც-ორმოცს ერთად არ ჩამოვთვლით ხოლმე. ასე რომ ვსთქვათ, ნამდვილად სულელს დაგვიძახებენ. ანდაზა იხმარება რომელიმე საუბრის, ან მოქმედების შემდეგ, რადგან იგი მოკლედ, პოეტურად გამოჰხატავს წინასწარ მოგონებას. მაგალითებრ, რომ შეგვხვდეთ კაცი ავი პირისა და ქცევისა და დაგვიყვით ცული, უშვერი სიტყვებით მასლაათი, მაშინ თქვენ შეგვგენით და ეტყვიით კიდევ იმ კაცს: ეჭ, შეილოო „კოკასა შინა რაცა სდვას, იგივე წარმოსდინდებისა“. შეევი ანდაზა რომ უმიზეზოდ ვისმე უთხრათ, უგუნურს დაგვიძახებენ.

ცხოვრებაში ასეა-მეთქი და წიგნებშიაც სწორედ ასევე უნდა იყოს. შინისკიც ასე იქცევა. მას ჯერ აქვს რამე სტატია და შემდეგ მას მოსდევს შესაფერი ანდაზა, რომელიც მოკლედ, სურათიანად ჰსახავს და ჰხსნის სტატიისავე დედა აზრს.

„დედა-ენაში“-კი თითქმის ყოველ გვერდზედ ჰხვადეთ სათაურებს ანდაზები და მერე მესტერიულად ჩამოუთვლია ოცი, ორმოცი ანდაზა ერთად. რათა, რა მნიშვნელობა აქვთ ამათ? ჯერ ერთი, რომ ანდაზები საზოგადოდ ბავშვისთვის ძნელი გასაგებარნი არიან, მაშინაც, როდესაც მათ

ხართ სკოლაში, სადაც სწავლება „დედა ენით“ მიდის უეჭველად შეხედებოდით და შენიშნავდით შემდეგს მოვლენას: ბავშვები, ყველანი, დიდი-პატარამდის, უნიჭოსაგან—ნიჭიერამდის, ახალ მოსულისაგან—ძველ შავრდამდის—ჰკითხულობენ და ამბობენ ზეპირად ლექსებს ისე, როგორც კარგი დახელოვებული დიაკვანი „ღვთისა“, მაგრამ ერთი შუაში რომ შეაჩერო ვეღარ განაგრძობს, ისევე თავიდან უნდა მოჰყვეს ლექსი.

მართალია, ბევრი კარგი სტატიები ბ. ზოგებაშიღმევე მთლად გადმოილო თავის წიგნში შინისკის წიგნი-დამ, და ეს სტატიები კიდევ შეადგენენ წიგნის უკეთეს ადგილებს.

მაგრამ, აბა, რაზედ უნდა დააფიქროს ბავშვი ამ ლექსმა:

„ცდიდან მოვიდა აწვივი, ბოლომ მოიღო წივილი. გაი, რა ძნელი ყოფილა უმხნელად გულის ტკივილი.“

„დედა-ენაში“ არის ბევრი კარგი, ძალიანაც კარგი სტატიები, ლექსები, მაგალითებრ: „მრშაბათობით აშენდა ციხე-ქალაქი ქვაზედა“... და სხვები, მაგრამ ესენი ისე გადაქსაქსულნი არიან წიგნში, ისე არეულნი სხვა უშნო სტატიებთან, რომ წიგნი, როგორც ავტორმაც შეამოწმა, შეიცავს მხოლოდ „მასალას“, რომლიდან მარ-

არ უღებს. ნათქვამია: „ადგილისა კურდღელისა, ადგილის მწვერარი უკედ დაიჭერს“. მართლაც, რომ იპერეთისა ამხანაგობამ დიდ-ძალი მადნის ალაგება შეიძინა და იმ შემთხვევაში პარველი ბიჯი ექირა, მაგრამ დროთა ერთარებითა ბოლოს კი იმ.ს.ს.ც ვნება მიეცა მეტოქეობის გამო. შასი დაწმენდილი მარლანეცისა გაუფლდათ და არც ერთს მეტოქეს ხეირი არ დაჰყრიდა.

ბაიდა ხანი მობრძანდა ბერძნის კომპანია; ამათაც დაიწყო მუშაობა თ. ლ. აბ—ძის ადგილებში და რამოდენიმე ხნისა შემდეგ დღით მოსულეობა, ღამით გაიპარეს. ამათაც კი ძალი ფული ჩასტოვეს.

ბერ სანჯარბეგითადაც მოგვადგინენ. მსენი კი გონიერულად მოიქცენი. თან მოიყვანეს იტალიელები იმ აზრით, რომ ბევრს იმუშაებენ და ცოტა გასავალი ექნებოდათ მაგრამ თქვენი მტერი არ არის იტალიელებმა და არც ინგლისელებმა ამათი საქმე ვეღარ გაასწორონ. ბირვანკობით საქმე კეთდებოდა და ფუთობით გასავალი ჰქონდათ. ღღესაც ამათი კიამეკვდარული წარმოება ქვა-გუნდისა რომ მკითხველებმა ნახონ, დამერწმუნებიან, რომ უადვილეს იქნებოდა „გოდოლის“ აშენება, ვინემ მათი ჩარხის წალმა დაბრუნება. მართი სიტყვით უნდა მოგახსენოთ, რომ ამ საფრანგეთლებმაც ერთი-ერთმანეთს მეტოქეობა გაუშარტეს მიემტერენ ხეს, ეცნენ კლდე და ყველა ჩასცივდა ხეცს.

წინ მთელი სტატია მიუძღვით. ასე უალაგო-ალაგას ანდაზების და მერე ამდენის ერთად ჩამწკრივება ყოველად უმნიშვნელოა.

ამით უნდა შეგვეწყვიტო „დედა-ენაზედ“ ლაპარაკი, მაგრამ, ვიფიქრეთ, წიგნის ანბანზედ რომ არა ესთქვით რა, იქნება ბ. პედაგოგმა იფიქროს, რომ ეს ნაწილი წიგნისა ყოველად უნაკლებლოა... ანბანი საზოგადოდ ურიგოდ არ არის შედგენილი, მხოლოდ მასაც ცოტა შალაშინი უნდა გაესვას. შენიშნულია რომ, ქართველი კაცი თუნდ სადილზე იჯდეს უნდა უწმინდურს საგანზედ ჩამოაგდოს ბასი. მა ქართველების საზოგადო ნაკლი ბ. ზოგებაშვილის ანბანს მეტად დამწინევა. რა საჭირო იყო, რომ პირველ საკითხავი წიგნის პირველივე ფურცლები ამ ნაირი მარგალიტებით არ აგსილიყო: „ბებერი ლობიოთ გაძლა“, „ბატის კუჭი შეგვამე“, „ჯგორმა ჯაბი გატეხა“, „ჯგორი ჯიუტი საქონელია“, „ჯგორი ჯეჯილში შევიდა“, „ვირი ოთახში შევიდა“, „დღემა დაადე მამასა“, „კაი სუნი მოდის“, „ოთკი შედე“?!. მს რა ამბავია! ჯგორის მეტი მაგალითი როგორ ვერ იპოვა პედაგოგმა. მე არის რაღა, ენის შესწავლა?! ან კიდევ, როგორ მოგწონთ ამისთანა მაგალითები და სიტყვები: „დიდ ფულურს მივაგენ“!

ბე ჩვენი ერთი ძველისის მეტაბონეთაგანი თ. ივ. მუხრან-ბატონი გამოიწვია ამ საქმემ. ამასაც ეწოვნა ტფილისში მოეპყრე ფრანცუზი ამხანაგად და ჩამოეხიზნენ ჭია-თურის*) მთებში.

დაიწყო რა წარმოება. თ. მუხრან-ბატონმა თავის მხრიდან დააყენა ამ საქმეზედ გამგედ აბ. ბ-შვილი და ფრანცუზმა კი—ბ. ტოლოე. მაგრამ მისთანა თქვენს მტერსა, როგორც გამგეობა ამით მოუვიდათ: ერთი იხმებდა ინჟინრობას, მეორე—ვექილობას. ამისთანა წმინდა ვაჭრულმა საქმემ ესეთი გამგენი ვერ შეითვისა, ამათი აზრი ერთმანეთს არ ეთანასწორებოდათ და ბოლოს ინჟინერმა სძლია და იწყო ფრანციზულად ჯგჯგხეთში გზაზე ფულებისა. იწყეს წინ-ღწინ ფული ძლიერ იმერელ ჩაღვანდრებზედ შეირილას გადმოტანისათვის ქვა-გუნდისა. წინ-წინ ქირა აძლიეს და მარლანეცის აზიდენეს, მაგრამ მიჰქონდათ აღნიშნულ ალაგზედ თუ არა ეინ ადევნებდა თვალ-ყურს, და უკეთუ მიჰქონდათ; ან სხვა პირებზედ ჰყიდდენ და ან მდინარეში ჰყრიდენ. შრანცუზისა და თავადის ამხანაგობამ ერთად ხეირი ყერათერი ნახეს და გაყარდენ. საიჯარო მადნის ალაგები თავადზედ გადმოვიდა და გამგედ ისევ აბ. ბ—შვილი დააყენა.

მართის სიტყვით, ყველა პირველებმა იზარალა, ყველა ერთ ტაფაში მოიხრაკენ. თვითონაც იზარალეს,

*) ჭია-თური სოფელია, სადაც იხანაჯებს ქვა-გუნდი.

პრაკტიკაში გვინახავს, რომ ბავშვები ერთ ხმად იწყობენ სიტყვის, როდესაც ამ ენის სიმშენიერეს კითხულობენ... ცუდი კილო ჩვენ ენაში ხშირად სრულებით უკილო სიტყვებსაც მოჰყვება, და მით მთელს წინადადებას სასაცილო ხასიათი ემჩნევა, მაგრამ მეტად კილოვან სიტყვის წარმოთქმაც შეიძლება ისე მოხდენილად რომ ყურში არავის ეჩოთიროს. ან ამისთანა უადვილობა შემდეგი წინადადებებისა. ანბანში ათის წლის ბავშვს პედაგოგი ეუბნება: „შენი ჰაზრი უსაფუძლოა“.

ნიჭიერმა რუსის პედაგოგმა შშინსკიმ რომ თავისი სამაგალითო სახელმძღვანელო შეადგინა, წინასიტყვაობაში მოიხსენა, რომ როდესაც მე ამ წიგნის შედგენას შეუდექი, ვერ შემიძლო წარმომედგინა, რომ ჩემი შრომა სრულიად უნაკლებლო გამოვიდოდა და ვფიქრობო, ჯერ კიდევ დიდს ხანს არ დაიწერება ისეთი სახელმძღვანელო, რომელიც ყოველის უნაკლებლო იქნესო. ჩვენმა პედაგოგმა კი, აი, რა ნაირი ტრაბახი დაატანა თავის მიბაძვას: „ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ჩვენს წიგნებს, სხვა წიგნების გაჩენის გამო, არამც თუ ფასი არ დააკლდება მასწავლებლების და საზოგადოების თვალში, არამედ ბევრით მოემატებათ“.

და ერთი ახირებული და საზიქლარი სწელება დასტოვეს შორაპნის მახრაში მცხოვრებლებმა შორის; ასეთი სწელება გადაეცათ მოუჩინებელ სენად და ათასი ექიმ-ც თავზედ დაადგეთ შორჩენა ძნელია; ეს სწელება გახლავთ: შური, მტრობა, ცარცე, სხვა ქონების დაპატრონება და სხე.

დამჩინ როიოდე მწარმოებელნიც და უკეთუ ისინიც არ მოვიხსენე—დამემღურებიან. ბე მცხოვრებნი სიხარულით და ხითაროვი აწარმოებენ ქვა-გუნდის საქმეს დღესაც. ბევრი ურიგობა ხდება: იათ ფასათ ხელში გდებულობენ მადანს და თვითონაც იათად ჰყიდიან სამხდვარ გარეთის მწარმოებლებზე.

ზ. ჯგჯგაქე.

კერძო საზავდყოფო

კუთხეში, სეპიონკის ქუჩა, ასვერდოვის სასლი.

ბეადყოფებს მულამ დღე მიიღებენ.

ღლით: 9 ს სათიდან 10 1/2-მდინ ნავასარტიანც—სირურგიულ და ვენერიულ ჯავდყოფისა და რუდკოესკი—ქაღის, ემაწვილის და შინაგან ჯავდყოფა; 10 1/2 საათიდან 12 საათ. შახ-აზიზ—შინაგან ჯავდყოფისათვის. 12 საათიდან 1 საათ. თვალის ჯავდყოფა. ლარიონოვი მუდამ დღე კვირასს და ოთხშაბათს გარდა, და რეინი ოთხშ. და კვირასს.

სალამო: 5 საათიდან 7-მდინ შშაკოვი—ემაწვილების და ყელის ჯავდყოფა. სამშაბათობით, სუთშაბ. და შაბათობით. ნერეების, შსისიურ ჯავდყოფა და ელექტრო-ტერაპიისა—პრუთინო-

რა არის ეს მედიტურობა იმ დროს, როდესაც მამა-მთავარი მისი შშინსკისე თაგ-მდაბლად გამოდის მოედანზედ?

მართიც გასაოცარი ამბავი. იმ დროს, როდესაც ბ. ზოგებაშვილი „იგერის“ კარებზედ დარაჯად სდგას და ხმალ ამოღებული სდენის ყოველ-გვარ პედაგოგიურს წერილებს, აი, სწორედ იმ დროს იბეჭდება „იგერისში“ შრ. შ—ძის სტატია ძამსაშვილის ახალს შემოკლებულს საქართველოს ისტორიაზედ. მს წიგნი არის პატარა ბავშვებისათვის დანიშნული და იქიდან მათ უნდა გაიციონ მოკლედ სამშობლო ისტორია. სასაცილოა, ამ ნაირი წიგნის შემდგენელს კაცმა მოსთხოვოს ის, რაც მოეთხოვება ისტორიკოსს—მეცნიერს, რომელსაც გაუკეთებია ცხვირზე ხუთი სათვალე და თვის სიტკიცლეს არხივებში ატარებს.

შრ. შ—ძე კი სწორედ იმას ითხოვს ბ. ძამსაშვილისაგან. პრიტიკოსს იმისთანა მარტივი აზრი არ ესმის, რომ არც ერთ საყმაწვილო სახელმძღვანელოს შემადგენელს ნებაც კი არა აქვს, რომ თვის წიგნაკში მეცნიერულ გამოკვლევას მიჰყოს ხელი; პრიტიკოსს ვერ შეუენია, რომ ბავშვმა, ჯერის უნდა გაიგოს, რაც სხვებისაგან და უმრავლესობისაგან გვგებულობა და შეგნებულობა და მერე ახალ გამოკვლევებზედ

გი მუდამ დღე და კონსულტაციას ბაბაევი სამშაბათობით და სამშაბათისა საზოგადო კონსულტაციას ქვემოქალაქის სამშ. — შაბათობით სადამოს 7 საათ. 8-მდინ. მულამი კრავატები.

ფასი რეკვისათვის—50 კაპ., კონსულტაციისა—3 მან. ღარბებს უფასოდ.

სავადყოფოს დირექტორი **მ. ნოვოსარტიანცი.**

(თვით სავადყოფოში დგას).

სავადყოფოში ამ მოკლე სანში გაიხსენება წყლით სავაქიმო განყოფილება ქე. ტელიაჭუსას სელმდვანელობით.

ბვილისის სამკურნალო.

ჯავდყოფები მიიღებიან დილის რვა საათიდან თორმეტ საათამდის.

ო რ შახათს. გარდაყვირი და ღისიტკვი—შინაგან ჯავდყოფისათვის; კელდიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ჯავდყოფისათვის; ბახუტკვი—ბუბიაობის, ქაღების და ემაწვილების ჯავდყოფისათვის; ბახავეი ძარღვების სისუსტის და შინაგან ჯავდყოფისათვის.

სამ შახათს. მინკვირი—სირურგიული ჯავდყოფისათვის; ღისიტკვი—შინაგან ჯავდყოფისათვის; კელდიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ჯავდყოფისათვის; ბახუტკვი—ბუბიაობის, ქაღების და ემაწვილების ჯავდყოფისათვის; ბახავეი და დანიელ-ბეკოვი—ძარღვების სისუსტის და შინაგან ჯავდყოფისათვის.

ოთხ შახათს. ღისიტკვი და მირმანკვი შინაგან ჯავდყოფისათვის; კელდიში—სიფილისტიკური და სირურგიული

გადავიდეს. პრიტიკოსს უნდა წაართვას ქართველ ბავშვს შეძლება სამშობლო ისტორიის შესწავლასა იმ გვარად მინც და იმ წრეში მინც, რამოდენად ან თვით პრიტიკოსმა იცის და ან სხვებმა იციან. პარა, არ შეიძლებაო, გაიძახის პრიტიკოსი, ჯგერაო ჩვენი ისტორია მეცნიერის იარაღით არავინ გადაჩნოკო და ვილაც ძამსაშვილს კი ბავშვებისთვის ისტორია შეუდგენიაო. მათა, ესაო... ერთი სიტყვით, დიდი დანაშაულიაო! ბ. პრიტიკოსო, სახელმძღვანელო სხვა არის და მეცნიერული შრომა სხვა; ბ. ძამსაშვილის ვალი იყო მოეთხორო ბავშვებისთვის ისტორიიდან ის, რაც უკვე გამოკვლეულია და გამოცნობილია და სხვა არაფერი. ძამსაშვილს მოეთხოვება განა ის, რაც ბოკლმაც ვერ შეასრულა: ისტორიამ აჩვენოს ის, „თუ როგორ იზრდებოდა და ვითარდებოდა საქართველოს ხალხი, მისი კუთხე, გონება და გამოცდილება; ჰხედავთ! ბამოცდილება! ძამსაშვილს უნდა ეჩვენებინა თვის სახელმძღვანელოში, თუ როგორ იცვლებოდა ქართველი კაცის გამოცდილება! ჰაი, თუ ადვილია ჩამოთვლა!

აკაკისა არ იყოს, გაფუჭდა ეს ჩვენი დრო, „ხალხიც აირ დირა“: „მათი სიტყვა და პასუხიც სულ სხვადასხვა ნაირია“!

ძალაქელი გლეხი.

ლი ავთმყოფობისა; ბასუტოვი—ბუ-
ბიაბის ქალების და ემაწილების ავთ-
მყოფობისა; ბასავეი—ძარღვების სისუს-
ავთმყოფობისა.

ს ე თ შ ა ბ ა თ ს. ლისიციევი—შინაგან
ავთმყოფობისა; კელდიში—სიფილის-
ტიკური და სირურგიული ავთმყოფობი-
სა; ბასუტოვი—ბუბიაბის, ქალების და
ემაწილების ავთმყოფობისა; ბასავეი—
ძარღვების ავთმყოფობისა.

შ ა რ ა ს ე კ ე ვ ა. მინკევიჩი — სირურ-
გიული ავთმყოფობისა; ლისიციევი, მი-
რმანოვი და დანიელ-ბეგოვი—შინაგან
ავთმყოფობისა; კელდიში—სიფილის-
ტიკური და სირურგიული ავთმყოფობი-
სა; ბასუტოვი—ბუბიაბის, ქალების და
ემაწილების ავთმყოფობისა; ბასავეი—
ძარღვების სისუსტის ავთმყოფობისა.

შ ა ბ ა თ ს. ლისიციევი—შინაგან ავთ-
მყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკურ-
ი და სირურგიული ავთმყოფობისა;
ბასუტოვი—ბუბიაბის, ქალების და ემაწ-
ილების ავთმყოფობისა; ბასავეი—ძარღ-
ვ სუსტის ავთმყოფობისა.

განცხადებანი

იტალიანური ოპერის მომღერალი

ფ. კორიკე

მკოდნე საფუძვლიანად ხმის გან-
ეთარებისა და განვარჯიშებისა, იტა-
ლიანურის მეთოდითა. ასწავლის სიმ-
ღერას ფრიად მკორე ფასით. ხალხ
მეყსიერთა და ნიჭიერთა ღარიბთა
თათქმის მუქთად. ბარდა ამისა აწი-
ლის იტალიანურს ენას.

ზ. მ. კორიკინა, მკოდნე მუზიკი-
სა პრაქტიკულად და ტეორეტიკულად,
ასწავლის ფორტეპიანოს და ენებს:
რუსულს, იტალიანურს, ფრანკურს
და ნემეტურს, ფრიად მკორე ფასით.
ბაზარს ქუჩა, № 20. სახლი შრის-
თაისა (აღრე თამამშოვისა).

(5—1)

შავერდოვის გაზეთის სააგენტოში
მიღებულია პირველი ნომერი მუთაის-
ში ახლად-გამოცემულის ქურნალის
„ქართულის ბიბლიოთეკისა“. № იყი-
დება 75 კაპ.

ნომერი შედგენილია მშენიერად
და ღირს-საყურადღებოდ მკითხელ-
თათვის. (10—6)

დაიბეჭდა და ისეილება გრ. ჩარკვიანის
წიგნის მაღაზიაში

საყაფვილო ბალი

№ 1

საყაფვილო დრო-გამოშვებითი გამოცემა,
გამოცემის ზ. ჭიჭინაძისაგან.
ფასი 25 კაპ. მოსწავლეთათვის 20 კაპ.

ტიფლისში, ჩარკვიანის წიგნის მაღა-
ზიაში ისეილება.

სამართველოს სამოთხე

გამოცემული მიხეილ საბინინის-ძიერ.
ფასი ყველგან სვიდმეტი მანეთი. გა-
რეშე პირთ შეუძლიანთ მიმართონ ზ.
ზაქარია ჭიჭინაძეს, ადნიშნულის ფასით.

ინგლისის

პალაზია

Maison de confiance

მედიკო ნენი ნა—12. 10 კ. პოკოვის ნაის—12.40	
— — —1—20	— — —1—60
— — —1—40	— — —1—80
— — —1—60	— — —2—
— — —1—80	— — —2—50

საუკეთესო—2— „ — — —3— „

იქვე იყიდება სხვა საქონელიც:
თოფები, რეგულერები, კრაოტები,
ქურჭელი, ჩაიდნები, ვასალბები, და-
ნები, კოვები, ტაშტები, კალმები,
ქალაღი, შოკოლადი, კაკო, კანფე-
ტები, მურაბები, მანგინა, უნაგირე-
ბი, კლოიონკა, წინდები—კაცს და
ქალის, ხელ-სახარკები, შაკინტოშინ
კალენკარი—სულ ყველაფერი 25,
დამ 55 პროცენტით უფრო იაფად-
ვიდრე სხვა რაიკოსამე მაღაზიაში.

შინც ქალაქს გარედამ 25 მანეთი-
დამ 1,000 მანეთამდინ საქონელს გა-
მოიწერს, გასაგზავნს არაფერს არ
ინდის. (100—68)

ახალი ქართული

ქარაბაღინი

ისეილება ტფილისში: შვედოვის
და გრიქოვის წიგნების მაღაზიაში;
მუთაისში: მუნადოვის და ჭიჭინაძის
წიგნების მაღაზიაში.

ფასი უღიანის მართი მანეთი.

ინგლისის მაღაზიაში

თქის ანოჟევა

ამაგრებს თმის და ადრინდელ
ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუ-
შისა 2 მან., გაცხადებით 2 მა-
ნეთა და 28 კაპ.
(100—68)

ნი მაქმასტერი

იქვე ისეილება ქინის შამდას
თმების გასამაგრებლად. ფასი 1
მან. სხოტკები თავის ტყვილის
მოსასმობლად, ტუალეტის სა-
შონი, დუხები და სსვ.

ახალი

წიგნის პალაზია

ანწრუნის გალერეა № 149, 150 ბ. ჯაბადარის ბიბლიოთეკისთან
ისეილება უოველ-გვარი რუსული და ქართული წიგნები, სახელ-
მკლავნო და ლიტერატურული.

საიდვა და გაყიდვა ძველი წიგნებისა. მიიღება კომისიით უოველ-
გვარი წიგნები.

აქვე ისეილება კანცელარის მატერიალი, და მოსწავლეთა-
თვის საჭირო ნივთები. (100—31)

საგლოზუსო კალამები

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუფთო ქაღალდი. ერთად-ერთი სას-
გენტო—ინგლისი. მაღაზია. იქვე აუარებული სხვა-და-სხვა გვარის კალამები, ეო-
კელის „სელასათვის“—25% იაფად, ვინკ სხვაგან. იქვე: მელანი, ქაღალდი, კან-
კურტები, რეკულები, ლაქი, ვარსადაში, შესალი, კალამები, ბუმაწიგები, შორტ-სი-
გარები, ალბომები, რამები, მაგნატლები, სამართებლები, სანთელი, სალესი, შა-
რამები ჭურჭლების საწმედად (ბარაგსი), თეთრეულისათვის, შატარა სალესი ია-
ტაცსათვის კლიონკები, ტასტები, სავარძლები, სარკები, სავარცხლები, ბუშმენნი,
ზარები, ბინოკლები, რუკები, ვატეშასები, მის-სათები, კომპასები, ტერმო-
მეტრები, ქეჭვები, ნემსები, მაგნატები, სვისტოვი, შამონი, ქამრები, სარტყლები,
საყელური, შრობები, სპრობები, კრანები, ფილტრები, შხოტკები თავის, ტა-
ნისამოსის, ტსენის და შატენტისი მაკინტოშები, ვარგები, საყმობ ქაღალდი ვა-
ტერ-გლოზუსისათვის და სსვ. და სსვ.

პატაშპი—20 კ.

(100—8)

საავადმყოფო

ექიმის ჰავლოვსკისა

კუკია, მოსტოვიას და ელისავეტის
ქმ. კუთხეში, ადრინდელი სასლები სლინ-
გოსი, გარანტოვის მეტლის მასლობ. მე-
დამ დღე იღებს ავად-მყოფებს: დილით
9 10 საათ: მ. გ. ლუნკევიჩი თვა-
ლის, კენერეულ და სირურგიულ ავად-მე,
10—11¹/₂-დის ქალი-ექიმი ა. გ. სანი-
ლოვიჩისა ქალის და ემაწილის ავად-მე,
11¹/₂—12¹/₂ საათამდის ა. ა. შავლოვს-
კი, სურეულ და შინაგან ავად-მე; საღა-
მას: 4—5 საათამდის ე. ს. ბაბოვი
შინაგან ავად-მე, 5—6-დის ა. ა. შავ-
ლოვსკი ელექტროტრეკშიადა. ფასი
რხუვისათვის 50 კ. ღარბით მუქთად ე-
ლევით რხუვისა. ავად-მყოფის სურვილით
შესდგება კონსულტაცია. საავად-მყოფო-
ში არის კეჭირი.

დირექტორი, ექიმი ა. შავლოვსკი.
(20—18)

ახალი წიგნი:

მომაკვდავი სურათნი

კომედ. IV შოქ. თ-ღის შ. შრ-
ვიშიძისა. ისეილება ტფილისს—ჩ რე-
ვიანის წიგ. მაღაზიაში და ქუთაისს
შილოძისაში.

ფასი თ-თო წიგნისა 5 შაურა.

დაიბეჭდა და ისეილება გ. ჩარკვიანის
წიგნის მაღაზიაში.

სალამური

№ 1.
გამოცემის ზ. ჭიჭინაძისაგან.
ფასი 25 კაპ.

დაიბეჭდა და გამოვიდა ცალკე

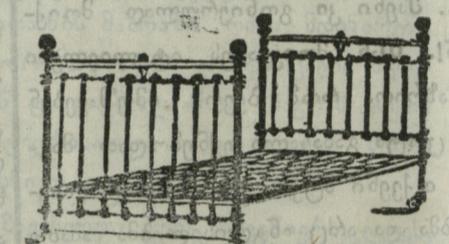
წიგნად გამოვიდა „სიმქ“

მოთხრობა

ა. მოჩხუბარძისა (ქაზაბებისა)

ფასი ადგილზედ 30 კ. გაგზავნით 40
ისეილება ტფილისში „ღრობის“
რადიკოში და შავერდოვის პავი-
ლიონში პლექსანდროვის ბალთან.
წიგნის მაღაზიებს ჩვეულებრივი დათ-
მობა, მოსწავლენ ემაწილებისათვის,
ენც პირ-და-პირ „ღრობის“ რადიკ-
კოლგან წაიღებს, ადგილზედ 20 კა-
პეიკად თოთო წიგნი, გაგზავნით 30
კაპ. (20—20)

ინგლისური რძინის კრავოტები

ერთ საწოლიანი 8 მ. და ორ საწო-
ლიანი 14 მ., ლეიბები გატენილი ზღვის
ბაღასით 5-დგან—9 მან. ინგლისურს
მაღაზიაში. იქვე ისეილება 25% იაფათ
სასამ სხვაგან საღმე: ჭურჭელი, დასა-
ხანგალი, კოვები, ფადნოსები, კლიტე-
ები, საფანგები, რეინის კალმები, ქა-
ღალდი, ნინები, რეკოლეკები, თოფე-
ბი, კატისა და ქალის უნაგირები, ალბო-
მები, კლეონკები, ჩაი 1-ლის სარისისა.
(100—56)

გრ. ჩარკვიანის წიგნის მაღაზიაში ისეი-
ლება: ქართული კლასიკები

№ 1
ჩახრშაბძე
შემოკლებულის ბიოგრაფიით.
გამოცემის ზ. ჭიჭინაძისაგან.
ფასი 20 კაპ.

ბაშინა

საკვებზე ხორაგეულებათა, რომელნიც
იყიდებიან თფილისის ბაზრებში, დუქ-
ნებში და დატარებთ 1 აშრილიდამ
1 მანისამდის.

გამომცნეარი პური: ხორბლის ფქვილის
პირველის ხარისხის—1 გირ. 5¹/₂
მეორის „ — — — 1 გირ. 3¹/₂
მესამის „ — — — 1 გირ. —

ნივე ფქვილ. თორნეში გამოცნეარი:
პირველის ხარისხის—1 გირ. 5¹/₂
მეორის „ — — — 1 გირ. 4 კ.

ჭვარის-მამის პური:
პირველ ხარის.ლაეაში 1 გირ. 5¹/₂
მეორის „ — — — 1 გირ. 4¹/₂
მესამის „ — — — 1 გირ. 4 კ.

ძროხის ხორცი:
პირველის ხარისხის — 1 გირ. 11 კ.
მეორის „ — — — 1 გირ. 9 კ.
სუკი — — — 1 გირ. 17 კ.
სხვრის ხორცი — 1 გირ. 11 კ.
ღორის ხორცი:
პირველი ხარისხის — 1 გირ. —
მეორის „ — — — 1 გირ. —